

ASPECTE ALE STRATEGIILOR METACOGNITIVE ÎN PROCESUL DE ÎNVĂȚARE A LIMBII STRĂINE

ASPECTS OF METACOGNITIVE STRATEGIES USED IN THE PROCESS OF FOREIGN LANGUAGE LEARNING

CZU: 37.02:81`243=111

<https://doi.org/10.59295/spd2024s.77>

Angela SÎRGHI,

ORCID: 0000-0002-8376-3630

e-mail: angela.sirghi@gmail.com

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”

***Summary.** In a globalized world, English proficiency is crucial for personal and professional success. Metacognitive strategies play a key role in effective language learning by enabling students to plan, monitor, and evaluate their progress, thereby enhancing competence, independence, and self-direction. This study explores how these strategies support the development of linguistic skills for effective communication in English. Recent research underscores the significant impact of metacognitive strategies on learner performance. This study analyzes various types of these strategies and their integration into educational practice. Findings reveal that metacognitive strategies foster independent and responsible learning, leading to better understanding and retention. Teachers are essential in guiding students to apply these strategies across all learning activities, making metacognitive strategies vital for developing efficient and competent language learners.*

***Keywords:** methods, learning strategies, metacognition, foreign language.*

***Cuvinte-cheie:** metode, strategii de învățare, metacogniție, limbă străină.*

INTRODUCERE

Într-o lume globalizată, cunoașterea limbii engleze a devenit o competență esențială, oferind numeroase avantaje atât în plan personal, cât și profesional. Procesul de învățare a unei limbi străine implică multiple provocări, iar succesul depinde adesea de metodele și strategiile adoptate de studenți. Strategiile metacognitive joacă un rol crucial în facilitarea învățării eficiente a limbii engleze, permițând studenților să își planifice, să monitorizeze și să își evalueze propriul proces de învățare, și totodată să depășească temerile și punctele slabe.

În procesul de învățare a unei limbi străine strategia de învățare joacă un rol important. De obicei, se alege acele strategii care se potrivesc stilului propriu de învățare, personalității și scopului de a învăța limba. Folosind strategiile de învățare adecvate, responsabilitatea pentru învățare este preluată de către student, astfel, contribuind la îmbunătățirea competenței, independenței și autodirecționării. Strategia de învățare este definită ca un set de acțiuni realizate de student pentru a face procesul de învățare mai ușor, mai rapid, mai controlat, mai eficient, mai plăcut și mai adaptabil [1].

Strategiile de învățare oferă o serie de avantaje care pot ajuta studenții să-și îmbunătățească abilitățile. Cercetătorii din domeniu afirmă patru beneficii ale strategiilor de învățare a limbilor străine. În primul rând, cursanții folosesc strategiile de învățare a limbii și le adaptează la nevoile lor. În al doilea rând, abilitățile lingvistice ale cursanților se vor extinde și se vor consolida, acest lucru fiind vizibil în cele patru competențe lingvistice ale limbii engleze: *citirea, audierea, scrierea și vorbirea*. Totodată, strategia de învățare a limbii poate fi atât vizibilă (*activități, etape, metode*), cât și invizibilă (*gânduri, idei, procese mentale*). În cele din urmă, strategia de învățare a limbii străine le va permite studenților să se asocieze cu vocabularul însușit, regulile gramaticale etc., pentru a percepe mai bine limba străină studiată[2].

Strategiile de învățare a unei limbi străine includ patru categorii: strategii *cognitive, metacognitive, sociale și de management*. Strategiile cognitive sunt definite ca abilitatea studenților de a examina și analiza informațiile, în timp ce strategiile metacognitive sunt procesele de gândire care constau în planificarea, determinarea modului de învățare și evaluarea activității de învățare. Studenții folosesc, de asemenea, strategii sociale pentru a găsi colegi cu care pot împărtăși și interacționa, iar ultimele sunt strategiile de management, care includ stabilirea caracteristicilor ce vor fi utilizate, precum și stabilirea timpului și locului pentru învățarea unei limbi [3].

Una dintre strategiile necesare pentru a ajuta studenții să depășească problemele în învățarea limbii engleze este strategia metacognitivă. Metacogniția se referă la conștientizarea și controlul propriilor procese cognitive. Aceasta include abilități precum planificarea activităților de învățare, monitorizarea progresului și ajustarea strategiilor în funcție de necesități. Prin utilizarea strategiilor metacognitive, studenții pot deveni mai independenți și mai responsabili în procesul de învățare, ceea ce conduce la o mai bună înțelegere și reținere a materialului studiat.

Scopul acestui studiu este de a oferi o înțelegere profundă a modului în care strategiile metacognitive pot sprijini studenții în formarea competențelor lingvistice necesare pentru a comunica eficient în limba engleză.

MATERIALE ȘI METODE

Studiile recente au evidențiat importanța strategiilor metacognitive în învățarea limbilor străine, demonstrând că utilizarea acestor strategii poate îmbunătăți semnificativ performanța studenților. În acest context, au fost analizate diferitele tipuri de strategii metacognitive, impactul acestora asupra învățării și modalitățile prin care acestea pot fi integrate în practică didactică pentru a maximiza eficiența procesului educațional. În studiul respectiv au fost aplicate următoarele metode de cercetare: analiza, sinteza, deducția, observarea prin consultarea unui șir de publicații vizând aplicarea metodelor și strategiilor metacognitive în practica didactică a predării-învățării-evaluării limbii engleze.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Metacogniția a rămas un domeniu semnificativ de cercetare, iar aplicarea sa în educație continuă să se extindă. Metacogniția a fost introdusă de J.H. Flavell [4], care a definit-o ca abilitatea studenților de a recunoaște funcțiile lor cognitive, de a le controla, monitoriza și evalua conform nevoilor procesului de învățare. Strategiile metacognitive atestă conștientizarea și controlul tuturor proceselor cognitive. Totodată metacogniția este descrisă ca gândirea asupra procesului de gândire, înțelegerea a ceea ce știm și recunoașterea a ceea ce nu știm, gestionarea gândirii. Strategia metacognitivă este definită ca un proces de gestionare a gândirii și învățării. Astfel studentul trebuie să fie conștient de învățarea sa, să evalueze nevoile, să inițieze strategii și să le aplice [5, 6].

Fig. 1. Strategia metacognitivă - proces de gestionare a gândirii și învățării [după Hacker]

În contextul învățării limbii străine, abilitățile lingvistice ale studenților vor crește prin utilizarea strategiilor metacognitive, care îi ajută să-și gestioneze procesul de învățare. Strategiile metacognitive includ: (1) activități pentru a conecta informațiile recente cu cunoștințele anterioare; (2) selectarea conștientă a strategiilor de gândire; (3) implicarea proceselor de gândire: planificarea, monitorizarea și evaluarea [7]. Astfel, strategia metacognitivă este foarte importantă în procesul învățării limbii engleze, deoarece ajută studenții să-și identifice stilul de învățare, să îl monitorizeze pe parcurs și să evalueze toate activitățile sale până la finele cursului.

Strategia metacognitivă combină diverse procese de gândire și reflecție în învățarea limbilor străine și poate fi clasificată în trei aspecte principale: *planificare*, *monitorizare* și *evaluare*.

Fig. 2. Aspectele strategiei metacognitive în învățarea limbilor străine

Planificarea este o abilitate metacognitivă semnificativă care include stabilirea obiectivelor și revizuirea cunoștințelor și activităților. La această etapă este necesar de a reflecta asupra a ceea ce trebuie de realizat și cum de îndeplinit acest lucru. În procesul de învățare a limbii străine planificarea devine o hartă generală ce se va concentra pe

selectarea strategiei de învățare și stabilirea obiectivelor pentru învățarea limbii. Planificarea îmbunătățește atenția, concentrarea și motivația studenților, ajutându-i să își îmbunătățească performanța în procesul de învățare.

Pe de altă parte, planificarea învățării unei limbi străine va fi mai eficientă în cazul în care apare presiunea. Competitivitatea, urgența, complexitatea, conflictul vor determina oamenii să planifice critic, să efectueze planuri adecvate, să ia decizii corecte și să realizeze progrese satisfăcătoare.

Monitorizarea include autogestionarea, controlul acțiunilor și comportamentelor, precum și autoevaluarea pentru analizarea nivelului de realizare și a progresului în procesul de învățare a limbii străine.

Această etapă a strategiei este o evaluare repetată, formativă și de diagnostică a oricărei activități sau comportament. De asemenea, monitorizarea este cheia evaluării, fiind un criteriu de bază al procesului de învățare și un element esențial pentru finalizarea cu succes a sarcinilor propuse. Astfel, prin monitorizare, studenții sunt capabili să evalueze calitatea procesului de învățare și să își atingă obiectivul de învățare propus.

Evaluarea include punctele forte ale învățării cu succes a limbilor străine: analiza deficiențelor, aprecierea progresului și îmbunătățirea motivației pentru învățare, precum revizuirea și modificarea strategiei de învățare. În plus, evaluarea va fi modalitatea prin care strategiile pot deveni mai puternice. Procesul de învățare va duce la cel mai bun rezultat dacă studenții mențin o bună evaluare în cadrul strategiei metacognitive de învățare [8].

Îmbunătățirea abilităților metacognitive ale studenților este esențială pentru dezvoltarea unei învățări eficiente și autonome. Metacogniția se referă la conștientizarea și controlul propriilor procese cognitive. Pentru a îmbunătăți aceste abilități se recomandă anumite tehnici și strategii. Este important de a învăța studenții să-și pună (1) întrebări metacognitive despre propriul proces de învățare. Întrebări precum „*Ce știu deja despre acest subiect?*”, „*Ce am învățat nou?*”, „*Ce nu înțeleg încă?*” și „*Cum pot să-mi îmbunătățesc înțelegerea?*” pot fi integrate în rutina de studiu. Totodată este esențial de a încuraja studenții (2) să stabilească obiective specifice înainte de a începe o activitate de învățare, să verifice regulat dacă sunt pe drumul cel bun și să își evalueze rezultatele la final. (3) Strategile de auto-învățare contribuie la învățarea unor tehnici de învățare eficiente și adaptarea acestora la stilul personal. (4) Oferirea de feedback regulat și constructiv asupra performanței și progresului studenților încurajează reflecția asupra procesului de învățare. Pe de altă parte (5) învățarea colaborativă facilitează schimbul de idei și strategii, astfel oferindu-le studenților posibilitatea de a împărtăși metodele de învățare și a se ajuta reciproc. Pentru o înțelegere mai bună a strategiei metacognitive se recomandă (6) demonstrarea de către profesori a utilizării strategiei metacognitive, explicând propriul proces de gândire în timp ce rezolvă o problemă sau învață un nou concept. Trăind în era tehnologiilor nu se poate ignora (7) utilizarea aplicațiilor și platformelor digitale care susțin autorefecția și autoevaluarea. Integrarea platformelor de E-learning permit studenților să-și urmărească progresul și să își evalueze propriile abilități.

Aplicarea strategiilor cognitive în procesul de învățare a limbii engleze poate contribui semnificativ la eficiența și rapiditatea cu care se acumulează cunoștințe. Iată câteva modalități prin care aceste strategii pot fi aplicate:

Tabel 1. Strategii cognitive aplicate în procesul de învățare a limbii străine

Nr	Strategii cognitive pentru învățarea limbii străine	Descriere	Aplicare
1	Repetiția activă	Implică revizuirea activă și frecvența a materialului studiat.	Se recomandă utilizarea aplicațiilor de învățare a limbilor străine care implementează metoda de repetare spațiată (SRS).
2	Gruparea (chunking)	Împărțirea informațiilor în unități mai mici și mai gestionabile.	Cuvintele și frazele noi se învață în contexte și grupuri semantice, cum ar fi alimente, culori, expresii de bază etc.
3	Elaborarea	Îmbogățirea materialului nou cu informații adiționale și legături personale.	Când se învață un cuvânt nou, se recomandă folosirea acestuia în propoziții personale și asocierea cu imagini mentale sau exemple din viața personală de zi cu zi.
4	Organizarea	Structurarea informațiilor într-o manieră logică și coerentă.	Un jurnal de învățare a limbii străine este binevenit pentru a nota cuvintele noi și a clasifica regulile gramaticale în categorii și subcategorii logice.
5	Imagistica mentală	Utilizarea imaginației pentru a crea imagini mentale ale cuvintelor și conceptelor.	Fiecare cuvânt nou se asociază cu o imagine mentală clară și distinctă. De exemplu, „apple” (măr) se asociază ca un măr roșu strălucitor.
6	Crearea de mnemotehnici	Crearea de rime, acronime sau povești pentru a memora mai ușor informațiile.	De exemplu, pentru a memora ordinea culorilor curcubeului în engleză, se poate folosi fraza mnemonică „Richard of York gave battle in vain” pentru Red, Orange, Yellow, Green, Blue, Indigo, Violet.
7	Învățarea prin predare	Învățarea prin explicarea și predarea conceptelor altora.	Se explică cuiva ceea ce s-a învățat recent sau pot fi folosite platforme online pentru a-i ajuta pe alții.
8	Automonitorizarea	Evaluarea constantă a propriului progres și ajustarea strategiilor de învățare.	Se recomandă revizuirea progresului în mod regulat și ajustarea metodelor în funcție de rezultatele obținute.

Aplicarea acestor strategii cognitive poate îmbunătăți semnificativ procesul de învățare a limbii engleze, făcându-l mai eficient și mai plăcut.

CONCLUZII

Strategiile metacognitive joacă un rol crucial în procesul de învățare a unei limbi străine. Aceste strategii nu doar că îmbunătățesc abilitățile lingvistice ale studenților, cum ar fi audierea, vorbirea, citirea și scrierea, dar contribuie și la dezvoltarea autoreglării și conștientizării de sine. Studiile revizuite demonstrează clar că utilizarea eficientă a strategiilor metacognitive poate duce la creșterea performanțelor academice și la formarea unor studenți mai încrezători și autonomi.

Profesorii au un rol esențial în ghidarea studenților spre aplicarea acestor strategii, încurajându-i să integreze tehnici metacognitive în toate activitățile lor de învățare. Prin stăpânirea strategiilor metacognitive, studenții nu doar că își vor îmbunătăți competențele lingvistice, ci și vor învăța să abordeze problemele într-o manieră critică și autonomă. În concluzie, promovarea strategiilor metacognitive în cadrul procesului de învățare a limbii străine este esențială pentru formarea unor studenți eficienți și competenți.

REFERINȚE

1. OXFORD, R. L. *Language learning strategies: What every teacher should know*. New York: Heinle & Heinle, 1990.
2. LESSARD-CLOUSTON, M. Language Learning Strategies: An Overview for L2 Teachers. In: *The internet TESL Journal*. December 1997 În: <http://iteslj.org/Articles/Lessard-Clouston-Strategy.html> [accesat 02.07.2024].
3. RICHARD, Jack C.; SCHMIDT, Richard. *Longman Dictionary of: Language Teaching and Applied Linguistics*. (4th.ed.). London: Pearson Education, 2002. ISBN 978-1-4082-0460-3
4. FLAVELL, J. H. “Metacognition and cognitive monitoring: A new area of cognitive – developmental inquiry”, In: *American psychologist*, vol. 34, no.10, p. 906-911, 2009. În: <https://doi.org/10.1037/0003-066X.34.10.906> [accesat 27.06.2024].
5. LAI, R. E. Metacognition: A literature Review. Research Report. Always Learning, Pearson, 2011. În: https://nuovoutile.it/wp-content/uploads/2015/11/Metacognition_Literature_Review_Final.pdf [accesat 27.06.2024].
6. HACKER, J. D., DUNLOSKY, J., ARTHUR, C. G. *Handbook of Metacognition in Education*. New York: Taylor & Francis e-Library, 2009. ISBN 0-203-87642-3
7. DIRKES, M. Ann. “Metacognition: Students in Charge of Their Thinking.” In: *Roeper Review*, vol. 8, pp. 96-100, Jan, 2010. În: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/02783198509552944> [accesat 04.07.2024].
8. POSTER, C., WHITE, P., *The Self-monitoring Primary School (Education Management Series)*, New York: Routledge, 158 p., 2005. ISBN 978-0415148177